

Ćwiczenie nr 35

Badanie układów prostowniczych

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest poznanie właściwości układów prostowniczych jedno i dwupołkwkowych oraz zbadanie wpływu filtrów na kształt wyprostowanego przebiegu prądu i napięcia.

2. Dane znamionowe

Przed przystąpieniem do wykonywania ćwiczenia zapoznać się z instrukcją oraz odczytać i zanotować w protokole dane znamionowe elementów układów oraz zakresy pomiarowe przyrządów i sprzętu pomiarowego.

3. Zagadnienia wprowadzające

Układy prostownicze są to układy, w których z przebiegów prądów i napięć sinusoidalnie zmiennych uzyskuje się jednokierunkowy lub stały przebieg tych wielkości. W praktyce stosowane są trzy typy układów:

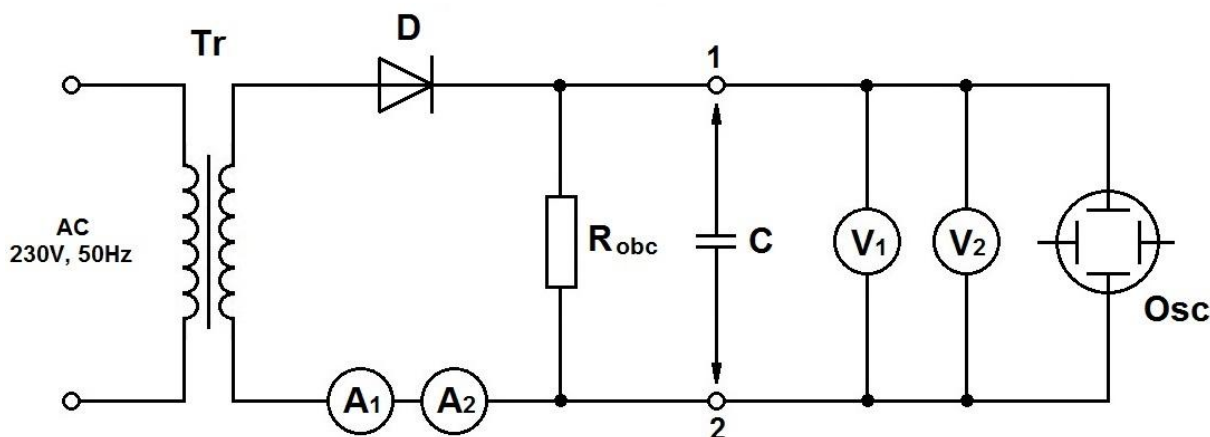
- układ prostowania jednapółkwkowego (półfalowego),
- układ prostowania dwupołkwkowego (całofalowego),
- układ prostowania dwupołkwkowego z transformatorem symetrycznym.

W każdym z tych układów w obciążeniu oznaczonym symbolem literowym R_{obc} otrzymuje się tętniący przebieg prądu. W celu zmniejszenia amplitudy składowej zmiennej przebiegu wyjściowego stosuje się układy filtrujące. Impedancja układu filtrującego jest duża dla składowej zmiennej przebiegu tętniącego, a mała dla składowej stałej tego przebiegu.

4. Program ćwiczenia

4.1. Badanie układów prostowania jednapółkwkowego.

Zestawić układ pomiarowy jak na rys.1.

Rys.1. Schemat układu do badania układów prostowania jednapółkwkowego.

W powyższym układzie pomiarowym amperomierz A_1 ma ustrój magnetoelektryczny i mierzy wartość średnią prądu I_{sr} , natomiast amperomierz A_2 ma ustrój elektromagnetyczny lub elektrodynamiczny i mierzy wartość skuteczną prądu I_{sk} . Podobnie woltomierz V_1 ma ustrój magnetoelektryczny i mierzy wartość średnią napięcia U_{sr} , natomiast woltomierz V_2 ma ustrój elektromagnetyczny lub elektrodynamiczny i mierzy wartość skuteczną napięcia U_{sk} . Oscyloskop umożliwia natomiast obserwację przebiegu napięcia występującego na obciążeniu badanego układu.

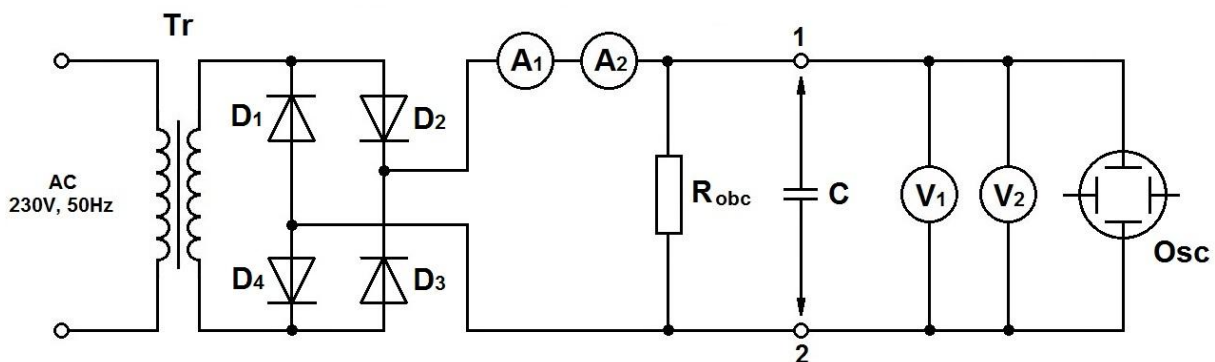
W pierwszej kolejności przeprowadzić pomiary prądu i napięcia bez układu filtrującego, tzn. bez kondensatora C między zaciskami 1-2. Następnie powtórzyć pomiary prądu i napięcia w obecności układu filtrującego, tzn. po dołączeniu kondensatora C do zacisków 1-2. Pomiary przeprowadzić dla kilku różnych wartości pojemności kondensatora C . Wszystkie pomiary wykonać przy takim samym napięciu zasilającym. Wyniki pomiarów zestawić w tabeli 1. W każdym z badanych układów (R_{obc} , $R_{obc}C_1$, $R_{obc}C_2$, $R_{obc}C_3$) zaobserwować przebiegi mierzonego napięcia na ekranie oscyloskopu (do sprawozdania z ćwiczenia dołączyć szkice oscylogramów obserwowanych przebiegów, wykonane na papierze milimetrowym).

Tabela 1. Wyniki uzyskane podczas badania układów prostowania jednopółkowego.

R_{obc}				Filtr $R_{obc}C_1$				Filtr $R_{obc}C_2$				Filtr $R_{obc}C_3$			
I_{sr} [A]	I_{sk} [A]	U_{sr} [V]	U_{sk} [V]	I_{sr} [A]	I_{sk} [A]	U_{sr} [V]	U_{sk} [V]	I_{sr} [A]	I_{sk} [A]	U_{sr} [V]	U_{sk} [V]	I_{sr} [A]	I_{sk} [A]	U_{sr} [V]	U_{sk} [V]

4.2. Badanie układów prostowania dwupółkowego.

Zestawić układ pomiarowy jak na rys.2.

Rys.2. Schemat układu do badania układów prostowania dwupółkowego.

Przeprowadzić pomiary w taki sam sposób jak w punkcie 4.1. Wyniki pomiarów zestawić w tabeli 2.

